

viši so taki kraji, okoli katerih so homci in berda obrašene. Naj bi — je sklenil gospod govornik — kmetijska družba kakorkoli pripomogla, da bi se Golovec zasadil z drevjem ali sicer predelal v rodoviten svet. Na to je župana-naměstnik gosp. Gutman povedal, da vès Golovec, kateri je lastnina ljubljanskega mesta, je po sklepu mestnega odbora že razmerjen, da se bode na drobno prodal; prodaj overa le pritožba nekterih posestnikov iz Poljan in Štepanove vasi, kateri si domišljujejo, da imajo pravico do pašin na Golovcu; dokler ni te pravde konec, se ne more nič storiti. Mestni ekonom gosp. Podkrajšek je poterdil vse to in zraven še upanje razodel, da bode te pravde menda kmali konec, ker lastnoročno od cesarja Karla VI. 29. novembra 1725 podpisano pismo potrjuje, da je ljubljanska mestna gosposka Golovec od vicedoma, čigar lastnina je nekda bil, kupila. Zbor, ki je g. Eisel-nov predlog glasno poterdil, je naposled na nasvèt gosp. dr. Ahačičev sklenil sledeče: „naj družba kmetijska mestnemu magistratu željo razodene, da bi, koj ko bode imenovane pravde konec, se Golovec v rodoviten stan predelal.“ (Dl. sl.)

Za domače potrebe kaj.

(Kozarci ali glaži, steklenice ali flaške in vsako drugo pitno steklo, Trinkgläser i. t. d.) se očedijo najbolje, če se vodi, s katero se imajo izmiti, prilije nekoliko solne kisline (Salzsäure); na en bokal vode je dovelj 12 kapljic kisline. Kislina odpravi posebno apno, ki se tako rado glažev prime. Tudi šipe na oknih se očedijo s to vodo prav dobro. — Morebiti s tem svetom, ki smo ga povzeli iz „Allg. d. Telegr.“, vstrežemo marsikteri gospodinji ali gospodarju.

Slovensko-horvaška povest o Čehu, Lehu in Mehu.

Spisal Davorin Terstenjak.

Španjolske Iberce, katerih slab ostanek še so današnji Baski, ima učeni Pott,¹⁾ da se poslužim njegovih besed, za: „allerältesten Grundstock europäischer Bevölkerung“ — za: „Urgestein, auf welchem sich Kelten, Germanen und Slawen auflagerten.“

V ibersko pleme spadali so tudi italški Ligurci,²⁾ in pa Ambroni, kateri so v severni Evropi stanovali, in s Kymbri združeni okoli 100 pred Krist. rojstvom planili v Italijo.

Da so ti Ambroni bili sorodni z Liguri, vidimo iz Plutarcha,³⁾ kateri piše, da so italški Liguri razumeli jezik Ambronov in da so se Ambroni nekda tudi Liguri veleli. Iberske rodice nahajamo v starem svetu še tudi kraj virov Rhodana na podnožji visoke Furke, in Dionys Halikarnaski pozivajoči se na Katona piše, da so ti rodice iz stare Grecije že davno pred bojem trojanskim se izselili.⁴⁾

Arndt in Rask⁵⁾ sta iberski jezik imela za sorodnega s finskim, tudi J. Grimm⁶⁾ in pa ostroumni Pott imata prav, ako terdita, da v jeziku Baskov ne nahajamo nikakošnega finskega življa.

Ni še dognano, v kakšno rodbino jezikov iberski jezik spada, in odkod je ibersko pleme prišlo.

Prof. dr. Lücken⁷⁾ misli, da so Iberi iz pervega v zapadni strani severnoiztočne Azije prebivali, in od finskotartarskih rodov proti zapadu bili pretirani,

¹⁾ Pott, „Ungleichheit menschlicher Rassen“ stran XXVIII. ²⁾ V jeziku Ligurcov se je kupec velel sigyn. ³⁾ Plutarch „Vita Marii“, cap. 19. ⁴⁾ Dionys. Halikarn. I, 9. Steph. Byzant. in voce *Ροαα*, Ritter „Vorhalle“ str. 387. ⁵⁾ „Ueber den Ursprung altnordischer Sprachen“ str. 112. ⁶⁾ J. Grimm „Gesch. der deutschen Sprache“ str. 9, str. 255. ⁷⁾ Lücken, v časopisu „Natur und Offenbarung“ II. Band, 12. Heft str. 569.

in sicer proti Kaukazu, kjer so v starem času tudi Iberi stanovali.

Iz stanovališč bi jih prè Kelti v Hišpanijo bili pregnali, ena betva pa bi se prè proti iztoku bila v Ameriko obrnila bila.

Lücken tudi meni, da je iberski jezik podobniši amerikanskemu, kakor kateremu drugemu, in da aglutinacialjska sostava (system) in gramatiška vlastovitost iberskega jezika tudi to potrjuje.

Iberski rodice bi toraj tudi nekda prebivali bili na ilirskem polotoku; po takem bi se vendar razjasnoval nearjanski del v jeziku današnjih Škipetarjev. *)

Dnešnje Škipetarje razun Potta vsi kritični preiskavci, kakor: Hahn, Fallmeyer, Xylander itd. imajo za odlomek starih Illyrov, in terdijo, da so Makedonci in Illyri bili soplemeniki, akoravno že Polybi pravi, da se je staroilirski jezik od makedonskega do razumljivosti ločil.¹⁾

Te Škipetarje, menim jaz, da so zmes ibersko-ilirskega rodú, kateri se je, kakor smo gori po Katonu čuli, davno pred trojanskim bojem iz Grecije izselil proti helvetskimi planinam.

Da je na ilirskem polotoku v starem svetu pleme nearjansko stanovalo rudeče barve, — sem že na drugem mestu omenil pozivaje se na Aristotela in njegovega komentatorja Julia Firmika.²⁾

Dalje še Tacit³⁾ izročuje, da so tudi britanski Siluri bili soplemeniki Iberov, in ta okolščina bi nam spet razjasnovala prikazen, zakaj tudi v narečjih, ktere imamo za ostanjke keltskega jezika, nahajamo poleg večine arjanskega še nearjanski živelj.

Ibersko pleme je toraj v starem svetu bilo raztrošeno v okrožji Kaukaza, na ilirskem polotoku, v okrožji helvetskih planin, v okrožji Pyrenej, v okrožji Visle in v Britanii.

Pervi arjanski naseljenci v južni Evropi so Gerkolatinci in sicer na ilirskem in italškem polotoku; v zapadu Evrope pa Kelti.

Gobinau⁴⁾ meni, da so za Kelti se izselili iz Azije Slovani, in da so že najmanj 4000 let v Evropi. Po takem so mogli pozneje Germani skoz Slované predreti, kar pa ni verjetno.

Gotovo so Germani pred Slovani prišli v Evropo, in za Germani še le Slovani. Kar Schleicher in Hanuš terdita, da še le v Evropi se je počela razkolitev v Germane in Slované, to se ne dá dokazati.

Verske ideje starih Slovanov se bolj ujemajo z gerskimi in staroindiškimi, kakor s starogermanskimi, in ta okolščina se tudi ne sme prezirati v prašanji: ali sta ta dva naroda v starem času tako ozko bila združena, kakor Schleicher in Hanuš mislita.

Slovani so v predzgodovinski dōbi obsedli pokrajine med Karpati in jadranskim morjem, o ravno tajisti dōbi so utegnili Traki v Evropo priti.

Še le za obema narodoma — Slovani in Traki so prišli Sarmati in Skythi v Evropo. Da ta naroda ni sta bila slovanska, kakor še nekteri slovanski pisatelji zmiraj mislijo, potrjuje zgodovina in jezik teh obojih.

Čudno se mi zdi mnenje, ki ga terdijo nekteri učeni možje, kakor Šembera⁵⁾ in naš Poženčan⁶⁾, da Sarmati so bili Slovani, in da v imenu Sarmat tiči ime Serb.

*) Vendar jezik dnešnjih Škipetarjev ima v večini arjanske življe, kakor tudi dosti prejetih in od Gerkov, Slovanov in Turkov izposojenih besed. Pis.

¹⁾ Hahn, „Albanesische Studien“ str. 228. ²⁾ Glej „Novice“ str. 34 leta 1855. ³⁾ Tacit. Agricola 11. ⁴⁾ Gobinau „Essai sur l'inegalité des Races humaines“ III, 11. ⁵⁾ Šembera v svojem najnovejšem spisu: „Dějini řeči a literature českoslov.“ ⁶⁾ Poženčan v lanskim „Novicah.“ Bil bi na gosp. Poženčanov odgovor bil spet poslal odgovor, al uredniki časopisov se bojijo polemike. Hočem v svojih bukvah to reč obsirniše pretresevat.